

Loyalty to the stars above

“It’s night time in the big city.” Zo begon Bob Dylan steevast zijn radioprogramma Theme Time Radio Hour. De nacht staat voor de deur wanneer Lisbeth Gruwez (Voetvolk) rond tien in het kunstencentrum Campo in Gent van wal steekt met haar van melancholie doordrenkte dansvoorstelling ‘Gruwez Dances Dylan’. De blues wordt de blauwe ontrafelende draad van de avond.

(© Voetvolk)

All the tired horses in the sun

Het podium glimt. Een zwarte weerspiegelende dansvloer en een zacht verlichte draaitafel met platenhoezen in de hoek vullen de ruimte. De spotlichten zoeken een brandpunt. Lisbeth Gruwez en Maarten Van Cauwenberghe communiceren het komende uur via muziek. Ze brengen liederen in lichaamstaal. Woorden hebben ze niet nodig. Daar zorgt de Bard voor.

Infaden doet de voorstelling met een nummer uit het eigenzinnige Self Portrait. Het blijkt een mission statement. Wat volgt is een zelfportret van Gruwez in de vorm van een vibrerend tableau vivant. De danseres ziet zichzelf dan ook als “eeuwig bewegende materie” die niet vast te pinnen valt. Net zoals de immer ongreepbare en steeds transformerende Dylan. Een grillige stem en een onvoorspelbare dans. Gruwez die Dylan danst, het lijkt in de sterren geschreven.

De onderbuik van de maatschappij

In Blind Willie McTell trekt de zwaartekracht Gruwez telkenmale genadeloos naar beneden. Alsof ze onder een loden hitte haar *ball and chain* meezeult. Het nummer verwijst naar wantoestanden en de teloorgang van een land: “Seen the arrow on the doorpost, saying ‘This land is condemned, all the way from New Orleans to Jerusalem’”. Dreigend en verzuchtend toont ook Gruwez dat niemand de blues kan zingen zoals Blind Willie McTell. Die blues is geënt op de Afro-Amerikaanse werkliederen waarbij het ritme en het tempo bepaald werden door de lichaamsbewegingen van de slaven. We zouden er vanavond, in deze context, ook een weerspiegeling van Gruwezs hoogsteigen artistieke afbeulen van haar lichaam in kunnen zien. Een schuddend lichaam en schokkende hoofdbewegingen. Een land, een lichaam gebukt onder de blues.

Wanneer Dylan de lotgevallen van Hollis Brown bezingt, neemt Gruwez een getormenteerde denkershouding aan. De onfortuinlijke Brown zit in een spiraal van onmacht, sociale onrechtvaardigheid en uitzichtloosheid. Dylan declameert: “Your brain is a –bleeding and your legs can’t seem to stand”. Gruwez start een repetitieve tollende beweging, het evenwicht zoek rakend, het noorden kwijt. We zien trillende benen en blues op blote voeten. Gruwez komt derwisjgewijs tot een lugubere extase: “There’s seven people dead on a South Dakota farm, somewhere in the distance there’s seven new people born”. Bobby maakt je dizzy, hijgt Gruwez toepasselijk na.

Flesh like silk, face like glass

Even later worden de zaallichten gedoofd. Gruwez houdt zich laag bij de grond wanneer Dylan de eerste noten van Sad-Eyed Lady Of The Lowlands speelt. Van Cauwenberghe zorgt voor een intieme bewegende belichting. Een clair-obscur met symbolisch schaduwwerk. In slow motion kronkelt haar lichaam over de aarde, worstelend met zichzelf, zich sensueel in allerlei bochten wringend. De technische uitwerking van deze slow dance vergt veel energie van het lichaam. Gespannen spieren weerspiegelen het gespannen gemoed, maar stralen ook ingehouden dartelende

extase uit. Dylan beschreef het nummer ooit als 'old-time religious carnival music'. De religieuze ondertoon is, gezien het blueskarakter van de avond, ook hier latent aanwezig. Iets later verklapt Gruwez dat One More Cup Of Coffee, dat tevens de inspiratie vormde voor deze dansvoorstelling, het vaste Voetvolkopwarmingslied blijkt te zijn. De rituele dans als offer voor de muzen.

Vervolgens trekt Van Cauwenberghe alle registers open. Subterranean Homesick Blues schalt door de boxen en net zoals Bawb in de videoclip op tekstbordjes schijnbaar nonchalant toont wat hij zingt, danst Gruwez spelend naïef elk woord van de song: get born, keep warm, short pants, romance, learn to dance. De choreografie sluit naadloos aan bij de inhoud van de song. Het benen- en bovenlichaamwerk zit vol subtiele verwijzingen naar het tekstuele vuurwerk.

Tangled Up In Blue

Het moet een raar zicht zijn van bovenaf. Een bewegingsloos publiek dat kijkt naar een lichaam in vervoering. Maar wie goed kijkt, ziet scheurtjes in het statische publiekscanvas. Terwijl Gruwez de ongecontroleerdheid strak weet te componeren, verliest het publiek ongecontroleerd haar immer strak geregisseerde controle. In een zuiders land zou de (verborgen) reprise, een improvisatie op Tangled Up In Blue, ontaarden in een collectief dansfeest. In het koele noorden blijkt de controle net op tijd weer de bovenhand te nemen op de extase. Onderhuids, al wandelend onder de sterren naar huis, blijven de emoties echter kolkend in beweging en weten we: "We'll meet again someday on the avenue. Tangled up in blue".

(Thomas Ryon)